

VASÁRNAP SZABADSÁG MAGAZINE SECTION

HARMINCNEGYEDIK ÉVFOLYAM — NO. 42. SZAM.

CLEVELAND, O., 1921. OKTOBER 17.

CONSIDER, PLEASE, THE PORCUPINE
WITH POINTED QUILLS ALONG HIS SPINE.
HE'D LIKE TO BE A FRIENDLY CHAP,
YET NO ONE GIVES HIS BACK A SLAP
AND SAYS, "HOW'S THINGS WITH YOU, OLD PAL OF MINE?"

AND WHEN THE STARS ARE SHINING BRIGHT
HE MUST PUT IN A LONESOME NIGHT,
FOR WHERE'S THE MAN, BIRD, BEAST OR BUG
WHO HAS THE LEAST DESIRE TO HUG
THIS CHESTNUT BURR THEY CALL THE PORCUPINE?

VERSE
AND
ILLUSTRATION
BY
DUDLEY T. FISHER, JR.

VASARNAP
MAGAZINE SECTION

A "SZABADSÁG" szírirodalmi melléklete.

Editor: COL. ANDREW CSERNA, szerkesztő.

Storkeostöög és kiadóhivatal: 700-710 Huron Road
Edited and published:

1924 OKTÓBER 17.

MI. A LEGFONTOSABB

dolog ezen a világon: a jog-e, vagy a hit, vagy az igazság?

Ezt az érdekes kérdést legutóbb M. Koenigsberg, az amerikai sajtószindikátusok filozófusa vetette fel s egészen bizonyos, hogy amennyire számos, annyira különböző feleleteket is kapott kérdésére.

A vallásos emberek kétségkívül a hit mellett adták le szavazatukat. Aki valóban szívében hordja a hitet, nem hisz abban, hogy nélküle érdemes volna élni ezen a világon. S ha talán mindannyian egyforma erővel hinnék a másvilágban, akkor valóban a hit is volna, mindenki számára a legfontosabb, mert akkor az egész élet ezen a szenvedő planetán csak előkészületnek tűnnék fel egy szebb, boldogabb, tisztultabb életre.

De vannak jó és nemes lelkű férfiak és nők s igen sokan vannak ilyenek, akik nem hisznek a túlvilágban s akik így az igazság keresését s a jog gyakorlását tekintik életük legfontosabb céljának. Köztük nem egy, egész bizonyosan, szenvedéshiteltenségében s zivizes hínere a másvilágban, de úgy érzi, hogy az igazság, vagy legalább is az, mit ő gondol igazságnak, a hit útjában áll.

Azok, akik becsületesen hisznek, meg vannak győződve arról is, hogy hitük igazságon alapul. De számos hívő össze téveszti a fogalmakat s azt állítja, hogy a hit és az igazság egyugyanazon dolog. A tisztán gondolkodó és művelt ember azonban nem állíthat ilyet, aki ismeri a fogalmak pontos meghatározásait. A hit ugyan is az érzés dolga, az igazság pedig olyan tétel, ami úgy mond ki valamit, ahogy van. A hit érzésekre támaszkodik és az igazság tényekre.

Az igazságosság, minden bizonynyai, a legmagasabb rendű emberi tulajdonságok egyike. De vajjon lehet-e azért jogosan az igazság fölé emelni? Nem úgy van-e, hogy a legtöbb esetben az igazságtalanság voltaképpen tudatlanságban gyökerezik? S nem vezet-e másrészt az igazság követése az igazságossághoz is?

Ez rendkívül kényes probléma, amelyet ugyszólván mindenkinek magában, a maga számára kell megoldania. Hisz voltak a történelemnek olyan korszakai, amikor az igazságtalanság uralkodott az emberek felett s egyesek mégis olyan igazságokat láttak meg, fedeztek fel, a melyek később az egész emberiség javára váltak.

S azután nincs-e igazságtalanság számos vallás tételeiben és gyakorlásában is? Gondoljunk csak a pogány vallásokra, kegyetlen szertartásaikra, pedig azok is vallások, akármennyire is különböznek a civilizált felekezetektől.

De akárhogy is, az újságíró-filozófus, mindenképpen érdekes anyagot ad a gondolkozásra. Sok emberben, kétségkívül, felébreszti az érdeklődést olyan kérdések iránt, amelyekkel eddig legfeljebb öntudatlanul foglalkozott, amelyeket ed-

dig elintéztetteknek tekintett. S végül is azon fordul meg a kérdés, hogy felfogásunk szerint milyennek is kellene lennie a világnak. Az ész világnak-e, vagy a szívénak, vagy pedig csak egy átmeneti állomásnak egy magasabb világ felé vezető uton. De mind a három eszme és képesség egyformán nemes és kívánatos s talán egyik sem tekinthető fontosabbnak a másiknál. Az épület három részből áll: alpból, falakból és tetőzetből. Vajjon melyik a legfontosabb?

A tiszta életet élő ember nem gondolkozik ezen a problémán, amely egyszerű anyagot nyújt bölcselkedésre a boncoló tudósnak. A mindennapi élet emberét legnagyobb mértékben inkább az ösztönök irányítják. Azok az ösztönök, melyekkel az isteni gondviselés ruházta fel az embert és amelyek képessé tesznek mindenkit arra, hogy megkülönböztesse a jót a rossztól. Az igazi, a nemes érzések a legerősebb irányítói az életünknek.

Korai házasságok.

Tudjuk, hogy Keleten és meleg vidékeken sokkal fiatalabb korban kötnek házasságot, mint a hidegebb észak népei között. Ennek nemesak az az oka, hogy ott korábban érik meg a házasságra az ember, hanem az a tétlen, nyugalmas élet is ráviszi őket a házasságra. A mohamedán vallásról nem is szólva, mely a férfinak az asszonyhoz való viszonyát is sokkal szigorubban itéli meg, mint a nyugati népek.

Annál csodálatosabb, hogy a hideg, ködös Angliában nem ritkák a korai házasságok. A hivatalos angol kimutatás szerint egyetlen angol grófságban 22 házasságot kötöttek 15 évesnél fiatalabb emberek. Három a fiatal asszonyok között már özvegy is és egy elvált.

Largewood városkában tizenkét asszony van, a kik közül egyik sem volt még 15 éves, mikor férjhez ment. Különös és furcsa eset annak a 17 éves embernek a házassága, aki egykori dajkáját, egy 60 éves asszonyt vette el feleségül.

Londonban 20 házasságot kötöttek egészen fiatal férfiak és leányok igen öreg élettárral, 60 éven felül.

Akármilyen különösnek látszanak is ezek az adatok, teljesen megfelelnek az általános tapasztalatoknak. Nemesak Angliában van ez így, hanem a statisztika bizonyossága szerint, igen sok más országban is.

Megállapították, hogy körülbelül úgy áll a dolog, hogy egészen fiatalok, jóval husz éven alul, nem ritkán lépnek házasságra egészen öregekkel. A huszas és harmincas években a vele egykoruak iránt vonzódnak az emberek, persze úgy, hogy a férfi valamivel idősebb. A negyvenedik életéven túl már egészen a fiatalok felé fordul a figyelem és minél idősebb lesz a férfi vagy nő, annál fiatalabbat keres. Hogy mennyiben okos dolog ez, azt nem kutatjuk. De hiszen igen nagy emberek is elkövetették az ilyesmit. Dumas, a kiváló francia regényíró, hatvan éves elmúlt, mikor egy 18 éves leányt vett el feleségül és Jókai, a nagy magyar költő, nyolcvan felé járt, mikor egy egészen fiatal leányt vezetett oltárhoz.

A természet titkai ezek és mosolyoghatunk, vagy csóválhatjuk a fejünket, de változtatni nem tudunk rajta.

Goethe gondolatai

Sok férfi, aki egyébként okos, a nő jelenlétében ostoba lesz. Ez a szenvedély deformáló hatása.

Sok nő, aki egyébként buta, a férfi jelenlétében okos lesz. Ez a szenvedély ámitó hatása.

Ha minden nyomtatott betű használna, vajjon milyen lenne az emberiség képe?

Vannak ügyvédek, akik a magánéletükben elfelejtik, hogy ügyvédek. Nagy sor.

JÓAKARAT NÉLKÜL

teljesen elviselhetetlen volna az emberi élet. A jóakarát egyike azoknak a tényezőknél, amelyeket feltétlenül érvényesítenünk kell akkor, hogyha magunk között és embertársaink között kívánatos és szükséges kapcsot akarunk teremteni.

A helyzet az, hogy sokkal könnyebb, kellemesebb, örömeben gazdagabb volna ez az élet, hogyha minden ember rájönne a jóakarát gyakorlatának fontosságára és nemességére. A jóakarattal nemesak másoknak teszünk szolgálatot, hanem saját magunknak is, s a jóakarattal nemesak másokban kelthetünk kellemes és jóleső érzést, hanem saját magunkban is.

Sajnos, sok ember egyáltalában nem érzi a szükségét annak, hogy másokkal szemben jóakarát gyakoroljon, viszont ezek az emberek fel vannak háborodva azon, hogy ha velük szemben nem gyakorolják a megfelelő jóakarát. Ilyenkor kikelnek az emberi komizság ellen, cél-talannak mondják a tisztességet, a becsületességet és az igyekvést s arra nem gondolnak, hogy ezekkel a korántsem erényes tulajdonságokkal sokkal inkább ők rendelkeznek, mint azok az emberek, akik ellen kikelnek.

A jóakarát nyilvánvalóan szükséges tényezője az életnek. A jóakarát megkönnyíti az emberi sorsot, kellemesebbé teszi embertársainkkal való érintkezésünket, szebbé, tartalmasabbá teszi az életünket.

Ha az emberek figyelembe vennék mindazt az előnyt, ami a jóakarattól ered, akkor kétségtelenül gyakorolnák is ezt az elvet. De sok ember nem gondol, pusztán a legaljasabb és legkomiszabb ösztönökre hallgat s amellyel a jóakarát elve természetesen összeegyeztethetetlen.

Amikor az "emberségesség" jelzőjét alkalmazzuk valakire, akkor természetesen figyelembe vesszük azt is, hogy az illető jóakaratu. Vegyük csak Krisztus gyönyörű példáját, a kinél magasabban valóban senki sem mutatta meg azt, hogy micsoda jóakarattal kell viseltetnünk az embertársaink iránt.

A jóakarát amellyel jó üzleti befektetés is. Szóval nemesak érzelmi és erkölcsi, hanem gyakorlati szempontból is meg van az értéke és jelentősége.

Nyilvánvaló, hogy aki az emberekkel való érintkezésben a jóakarát elvét alkalmazza, annak része van abban, hogy másoktól is jóakarátot kap. Ez a jóakarát sokszor kizárólag társadalmi kérdésekben nyilvánul meg, de nem egy esetben gazdasági és üzleti kérdésekben is.

A jóakarát vajmi sok üzleti érvényesítést segített elő, a jóakarát vajmi sok embernek visszaadta az életbe és az emberekbe vetett hitet. Abszolút jök nem lehetünk, a társadalom különböző korlátozó erői következtében, de ha már nem lehetünk abszolút jök, legalább arra törekedjünk, hogy amennyire lehetséges, jóakaratuak legyünk.

Annak a megértése, hogy a jóakarát szükséges, nagyon egyszerű probléma. Annál sajtáságosabb, hogy sok ember nem akarja megérteni a jóakarát fontosságát és szükségességét.

Legyünk jóakaratuak s az élet feltétlenül jobb, kívánatosabb és különb lesz, mint amilyen ezidőszert.

FEI
AZ ŐS

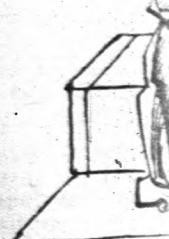
A LÖHATON...
zet feje...
ját bírt...
teni szom...
pusztítva járta be...
kal szemben, sz...
volt a diadal. De...
metország meger...
rultek trónjára. L...
a harcok fenyeget...
többé a dél-orosz...
tömkelegében, han...
tura szomszédai...
műveltségben társ...
mes ellenségeknek...
kipusztítják.

Már a nagy ver...
megbénította a ma...
mányzás új útjára...
ja, Géza fejedelm...
Ő már megfekte...
gyart. Leszállította...
törzseket. Kemény...
parancsolni tudot...
gával szemben ne...
mat.

A fejedelmi hatal...
ki. A törzsek vezet...
amit akartak. Nem...
patokat, hogy vel...
ért elkalandozának...
országban és meg...
engedelmeskedni ke...

Bekésebb idők...
az ő uralkodása...
felé. Udvarában...
voltak már keres...
engedte nekik, hogy...
nem szakított a...
ték, hogy a keré...
pogányok ellen...
— Elég gazdag...
nek is eleget tudják...

Mikor azonban...
István vezérre sz...
lág és megkezdőd...
Mikor az új feje...
Géza vezér által...

FELTŰNIK A KERESZT

AZ ÖSMAGYAROK ÉS A KERESZTÉNYSÉG HARCA

ALÓHATON érkezett harcos magyar nemzet fegyvereinek élével akarta új hazáját biztosítani. Félrelmet akart ébreszteni szomszédaiban és ezért rabolva, pusztítva járta be földjüket. Gyenge uralkodókkal szemben, szétzúzott népek fölött könnyű volt a diadal. De a tizedik század vége felé Németország megerősödött, kiváló uralkodók kerültek trónjára. Ezekkel szemben nem használt a harcos fenyegetés. A magyar nemzet nem élt többé a dél-országi pusztákon, kavargó népek tömegeiben, hanem idekerült a nyugati kultúra szomszédságába. Ha nem tud az európai műveltségben társa lenni a többinek, veszedelmes ellenségnek tekintik, összefognak ellene és kipusztítják.

Már a nagy vereség, a Lech mezején, 955-ben, megbénította a magyarok harci kedvét. A kormányzás új útjára azonban csak Taksony utódja, Géza fejedelem lépett, aki 972-ig uralkodott. Ő már megfékezte a háborgó, nyugtalan magyart. Leszállította harci paripájáról a rajzó törzseket. Kemény kezű, erős fejedelem lett, aki parancsolni tudott és aki maga mellett egy magával szemben nem tűrt semmiféle más hatalmat.

A fejedelmi hatalom Géza vezér alatt alakult ki. A törzsek vezetői már nem tehetők azt, amit akartak. Nem gyűjthettek szabadon csapatokat, hogy velük idegen földre zsákmányért elkalandozzanak. Géza fejedelem ur lett az országban és megmutatta, hogy parancsának engedelmeskedni kell.

Békésebb idők következtek be ő alatta, de az ő uralkodása csak átmenet volt az új világ felé. Udvarában szívesen látta az idegeneket, voltak már keresztény papok is körülötte, megengedte nekik, hogy térítsenek. De ő maga még nem szakított a multtal. Amikor szemére vetették, hogy a keresztényeket is pártolja, meg a pogányok ellen sem tesz semmit, azt felelte: — Elég gazdag vagyok arra, hogy két Istennek is eleget tudjak tenni.

Mikor azonban 997-ben meghalt és az uralom István vezérre szállt, egyszerre bejött az új világ és megkezdődött a küzdelem a régi ellen.

Mikor az új fejedelem vette át a hatalmat, a Géza vezér által kemény kézzel féken tartott

SZ. ISTVÁN A TEMPLOMALAPÍTÓ

törzsfőnökök vissza akarták szerzni régi hatalmukat. Nem ismerték még az új fejedelmet, azt hitték, könnyen elbánnak vele. Koppány vezér összegyűjtötte a somogyi hadakat és Esztergom felé vonult István ellen. Azonban István hadai szétverték seregét, maga Koppány is elesett és ezzel el volt fojtva a fölkelés. István hatalma meg volt szilárdítva.

És ezt a hatalmat nemzete javára használta ki az új fejedelem. Ő már nem ingadozott. Nem akart két Istennek szolgálni. Meg volt győződve, hogy a magyarság csak úgy alapíthat itt ezen a földön állandó hazát, ha a nyugati nemzeteknek egyenlő társa lesz.

Ennek pedig csak egyetlen útja van: Magyarországnak keresztény királysággá kell lennie. Ezért kéretett II. Szilveszter pápától koronát, hogy a nyugati fejedelmekkel egyenlő rangban legyen és kormányzását a nyugati keresztény egyház feje, a pápa is elismerje. István itt állt kelet és nyugat határán. Ha kereszténységet akart, a görög-keleti kereszténységet is átvehette volna. De ő egyrészt nem akart a görög császárral függő viszonyba kerülni, másrészt belátta, hogy a haladás és a jövő a nyugati kereszténységben van.

Föltett szándékát határozott lélekkel és erős kézzel vitte keresztül. Gyula és Ajtony vezérek leverésével kiterjesztette az új rendet az országra, aztán megkezdte apostoli munkáját. Tíz püspökeget alapított, a bencések rendjét betelepítette és az új államban az egyháznak tekintélyes szerepet biztosított.

De az állam rendjét is megszilárdította. Megyékre osztotta az ország területét és minden megyének élére helyettesét, a főispánt, állította. A lakosságot társadalmi rendekbe sorozta. A szabad nagyur rend mellett jogokat adott a városok polgárságának. A városokat jóformán idegen telepésekkel népesítette be. Szükség is volt idegen településekre, mert a magyarság csekély számu volt, nem tudta elfoglalni az egész ország területét. Hiszen a betelepült városi lakossággal együtt Magyarország lakossága István király korában alig volt egy millió.

É mindent átható szervező munkát még sem

tudta befejezni. Mikor 1038-ban meghalt, az elfojtott pogányság fegyvert fogott és Vatha vezérlete alatt pusztította az országot. Gyenge utódai: Péter és Aba Sámuel nem tudták munkáját folytatni.

Csak mikor I. Endre került a trónra, István után kilenc esztendővel, 1047-ben, ő teremtett rendet megint. Ezután már nem tudott nyílt ellentállást kifejteni a pogányság. A magyar betelődött az új világba.

De a nyugalom nem állt helyre. Endre és vitéz öccse, Béla, háborúba keveredtek egymással. A küzdelemnek Endre áldozata lett és 1060-ban I. Béla jutott a trónra. Nagy tehetségű, kiváló uralkodó volt, de csak három évig ült a trónon. Halála után az ingatag jellemű, szenvedélyes Salamon került a trónra, aki tíz éves uralkodását azzal végezte, hogy a nemzet elfordult tőle és 1074-ben Gézát emelte trónra.

Géza uralkodásának is öccse volt legerősebb támasza. László herceg vitéz volt és kiváló hadvezér. Pompás harcos seregét mindenfelé felték. A görög császár Gézának koronát küldött. Ez a mai magyar koronának első része, a szögletekben felemelkedő keret.

Géza hároméves uralkodása után öccse került a trónra, aki Szent László néven a legnagyobb magyar királyok közé tartozik.

Ő alatta lett teljessé a kereszténység győzelme Magyarországon. Maga a király mindenestül keresztény lovas. Déleg természetével magasan kiemelkedik a csatasorokból. Csatabárdja, mint a villám vág az ellenség közé. Ragyogó páncél van rajta. Mert Szent László már nem a könnyű keleti lovas, hanem páncélba öltözött nyugati kultúrában él, a nyugati lelkével gondolkodik és a nyugati harcosok páncélját viseli.

Az ő harcaiban fordult a magyar kard és nyugatról kelet felé. Eddig a nyugati kultúra forgott veszedelemben a magyar fegyverektől. Most a magyar kelet felé fordul és az onnan beözönlő nyugtalan, lóháton ülő népekkel szemben védelmezte a nyugati műveltséget. Szent László alatta lett Magyarország Európa oltalma kelet támadásaival szemben.

A magyarság a kereszténység harcosa lett. A kereszt, melyet Szent István először emelt magásra, teljes győzelmet aratott.

mea ov ledénk

Könyves Kelemen.

GEJZA FEJEDELEM

SZ. ISTVÁN

FRÁTER TAMÁS AZ URI KORTÉS

A "Vasárnap" számára
írta: Mórícz Pál

FRÁTER TAMÁS már nem a vármegyénél, nem a katonaságnál szolgált. Sem az ősi föld rögeit nem szántogatta. Az államvasutaknál, a szavazása szerinti "szürke bejámter pályán" kereste boldogulását. A debreceni üzletvezetőségénél volt titkár Tamás, eredeti magyar mivoltát azonban a vasutag-sorsában sem tagadta meg. Kedélye régi táblabírás magyar kedély maradt. Bajuszáról mindig talált a kérdés: "Hogy vág a bajusz, Tamás!"... Mert vastos, sugár bajusza a tiszajlakli illatos, bársnyos Roykó-pedrőlől csakugy dagadt. Mindéig merészen, hegyesre volt pederintve a Fráter Tamás bajusza. Színtehogy vágott, szurt, öklélt ez a bajusz. Görbe, nyerges, nagy sasorrát, élénk kék szemét máiglan magam előtt látom, fülemben esseng bihariassan zengő, zamatos magyar "szíp beszédje", amikor ötleteit az édes hazai szóval felvirágozta és ide, bejámterseg oda! — már bejámterseg alkalmával meg képviselelő-választások a hazulról hozott bihari kortésüz is ki-kilobbant szívéből. A függetlenségi Csanak János jelöltéget pártolta Degenfeld József gróf, volt főispán, református egyházkerületi főgondnok, 67-es zászlóbontásával ellenkezőleg. Persze Tamásnak, ha már a kortésletre szánta fejét, mindjárt észbe jutott, hogy házi-bábájának a férje szintén "jeles hazafi." A szakmabeliek között — a kerületben — csakugyan nagy "szóvivő férfi" volt Pungur Gergely uram a cipésmester; mivel pedig a "golya néni" Pungurné ténssasszony annakidején — az örvendetes családi esemény alkalmával — felettébb hálálkodva fogadta gavallér Fráter Tamás bőkezű jutalmazását, Fráter ur is bátran benyitotta az utcáról nyíló műhely ajtót.

— Ippeg errefelé jártamban gondoltam, hogy már csak benézek, — kezdte mondókáját Fráter Tamás, Pungur mester meg óvakvólga tovább fűzte a szót.

— Hozta Isten, tekintetes uramat.

— No, májszter uram, hát hogy állunk?

Fráter Tamás mentem a forrójára tért, ámde a mester, mintha nem hallotta volna a kényes kérdést, a szurtos inasra mordult:

— Miska diák, hamar egy székelt tekintetes urnak...

— Ez már osztég csak kényelmes uri szék, — Fráter Tamás szélesre derülten ereszkedett, a háromlábú, kerek eszmadia-székbe.

— Öhöm! — Pungur Gergely mester elégtelen káhinlott ez elismerésre és somolyogva ütögette tovább a picit női cipőske talpát.

— Mester uram, hát hogy állunk,

mint leszünk? — Fráter Tamás, bár némi változattal, megismételte a szélnek eresztett kérdést.

— Mánhogy, tudniillik, mivógrül, tekintetes uram!

— A szavazás feől, mester...

— Csakis a nemes gróf erányában, tekintetes uram, — Pungur mester nyomatókul újabb szegeeskét ütött a cipő talpába, — Josinszky bárónak készül, tekintetes uram.

— Ühm! — Fráter Tamás nagyot nyelt, mérésen felsodorintotta bajuszát, Pungur mester is kiegyenesedett a kerekcséken, farkasszemét lökött Tamás urra és peckesen, keményen kibökte:

— Megigérődött, tekintetes uram.

Fráter Tamásnak homlokára szaladt a bozontos szemöldöke, érdeset reszelt jorkán:

— Hómh!... Ha megigérődött is, mester uram azért mégis csak Csanak Jánosra fog leszavazni...

— No, az még majd kitudódik, tekintetes uram.

— Bátran fogadjunk reá, mester uram! — Pungur mester sórtódóteft lecsapta fejét, konokul püflöni kezdte a topánkát, Fráter Tamás tovább nem is húzódott, a műhelybolt belső ajtóján a fukszia virággal, piros mályvával, pezidával rakott üvegablakos tornácra lépett. Pungurné ténssasszony, a pozsgás arcu kövér bábaasszony lelkendezve fogadta a tekintetes urat. — Ugy-i, drága szívem, kelves ténssasszony, emlékszik még reám! — pedzette Fráter Tamás.

— Mán, hogyne emlékezném a tekintetes urra, — Pungurné kötényével végigtörölte a bőrkanapecét, — az örömtől szinte lángolt a Pungurné ténssasszony kövér arca, édes lágyan rezdült meg a hangja, — ne vigye el az álmunkat, tessék helyet foglalni... Hiszen még ilyen uriházhoz nem is volt szerencsém.

— Aminthogy ez igaz is! — Fráter Tamás önértetesen ráfelelte, — a Fráter családnak ez az ága, tudvánlevőleg, anyjok Rhédey grófnő után rokon az angol királyi családdal, majd melegen, bizalmaskodva folytatta Fráter Tamás — hanem volna pár jó-szavam a ténssasszonyhoz!

Pungurné arca oly szélesre, pirosra bomlott, mint a kinyíllott basaróza és a jósejditéstől összecsapta puha, kövér kezét:

— Ih!... Drága tekintetes uram! Talán bizony csak nem a nagyságos asszonynak történt valami hm, változás?

— Nem az a!... Hanem inkább becses férjét illetik szavam...

— A nyitva hagyott műhelyajtón behallatszott Pungur mester mozgolódása, a vastag szemöldökű Pungurné asszony kerekre meresztette hamvasbarna szemét, Fráter Tamás szavaira még husos ajkát ó-alakban elcsuesoritotta:

— Az én férjemet tetszik érteni!

— No, nem ávegeti! — Fráter Tamás elnevette magát, — csupán hogy kelves férjének nem szabad leszavazni a gerőfra...

A félig nyitott ajtón szapora kótozás hallatszott, Pungur mester nagyon mérésen ütögette, kopogatta Josinszky báróné topánkájának talpát, sarkát, felesége a hités bábaasszony meg zavarodottan babrálta a fodros fehér kötőjét. Nyöszörgősen himelit-hámolt az asszony:

— Hejnye... Ejnye, node mégis, tekintetes uram!

— Akar valamit mondani, drágám!

— Csak éppen annyit... Hogy nem értek én a politikához... No, meg aztán az én férjem külömben sem olyan teddide, teddoda kampanda ember... Most mán tehát én hogyan és miként avatkozom bele az ü-politikájába?

Mintha a műhelyben eicsendesült volna a szorgalmatos munkás! Pungur mesternek már a reszelése sem hallatszott, mert bizonyosan hágtódzott... A kerekcsékről fülelt a mester, miközben Fráter Tamás meggyőzőleg folytatta:

— Ides galambom... Lelkem ténssasszony, a fizkes filemile megjobban bánja azt a politikát... De hát hiszen ugyan ki is beszél itt politikáról! Mindössze legfeljebb arról lehet szó, hogy mi, ides lelke, nagyon is megelgedtünk a maga kiszolgálásával... Mivel pedig nekem csak itt Debrecenben is férjné van még vagy nyole fiatal unokanővérem és egy ides testvirhugom, csupán annyit mondanék magának lelke ténssasszony, hogy ha tisztelt férje mi-reánk szavaz, nomet vagy huszonöt vokstot átszippant és ráadásul megfogadja, hogy a Lókodi-csárdába pedig nem járogat el többé (Degenfeld gróféknak ez a hely volt egyik kortestanyájok)... Hm, akkor én meg, drága jó Pungurné nemzetos-asszonyom, mindezekhez az uric családokhoz magát rekomendálom el golya néniem...

A műhelyben nagyot puffant valamit. Bizonyosan Pungur mester esapta a "paukhoz" a Josinszky bá-

róné topánkáját, és már az ajtóban állott a mester... A fuksziák esengőkörté alaku piros virágai összerendültek a huzattól, még az ablaküveg is megzördült a Pungur mester felhujjongó mély hangjától:

— Tekintetes uram!... Miért nem-mindjárt ezen tetszett kezdeni! Hiszen, ez már egészen más!... Er-rül mán inkább beszélhetek nagyságos urammal; mert mivel hogy, hemm, hómh nagyságos uram, ez mán nem lévén politika! —

Pungur Gergely mester — a választás napján — csakugyan huszonötöd-magával szavazott Csanak Jánosra. A Fráter Tamástól bementott kilenc örvendetes "esaládi eseményből" is hamarosan elkövetkezett — három... Legalább 200, az az kettőszáz (ezüst) koronájával értékelve ezeket az "eseteket", Pungur Gergely "szóvivő" cipésmester bábaasszony felesége sem panaszkodhatott, hogy ippi, érkeserűi, belmezői, dengelegi Utjesenics-Fráter Tamás urnak az igérete, még ilyen rajtakívül-fekvő esetekben is, nem — készpénz!...

Amikor már vagy hatszáziténhet szótöbbsége volt Csanaknak, Fráter Tamásban meginkább felágaskodott a bihari kortés-virtus.

— Kimegyek még a cegléd-utcai temetőbe is az öreg Sirásó István esőszár! — mondotta Riekl Tóninak Tamás.

— Ugyan, Tommy, mit akarsz te az öregtől!

— Le akarom szavaztatni...

— Olyan jól ismered!

— Hogyne ismerném, lelke, hiszen az én jau nagyatyám is odakint nyugszik...

— Ejh, hiszek szavazatra, — vélekedette csodálkozólga az egyenes észjárású, nagykalmár Zelmós-családjabeli Riekl Antal földbirtokos.

— Hát nem is Jancsira akarom én leszavaztatni ükigyelmét, — felvilant pajkos kék szeme, öklelős bajuszán is sodorintott Fráter Tamás, — hanem, hogy politikai sirját is megássuk, negyvennyolcas öreg Sirásó Istvánnak, a nemes Savanyu József gerőfra leadom az utolsó vokstot...

Mint csinálta, hogy csinálta az a fránya Fráter Tamás, — a cegléd-utcai református temetőkert sirásója jótolsónak csakugyan leszavazott a nemes Degenfeld-Schomburg József grófra... Ippi, érkeserűi, belmezői, dengelegi Utjesenics-Fráter Tamás hamar kiégett derék magyár szívével dehoggy sejdítette még akkor, hogy alig egy-két év múltán — egész se-reg hiában élt nemzedéknek boldog-talan soraiban — jómaga is időelött tikerül az öreg Sirásó István homok-pírodalmába.

APASZTORI...
ka part...
mire mit...
táncba...

Mária a fehé...
nácán feláll...
s a folyót...
volt, akár egy...
nyugodott a fehé...
ni akaró tornya...
csendes, csodavá...
csinált problémá...
jéből, mert a ny...
fény folyt szét a...
viz a gemyes p...

De a pasztorfi...
mire izmai nyug...
már a pasztorfi...
lett embert, má...
oroza éledt a vé...

Piros párat...
Érezte széles...
gába folyni, ole...
a vágya, minden...
tőpni szeretett...
testét, fiatal tes...
nyugodtra.

Tétova új...
gélyét.

Erősen sütött...
Belecsendesedt...

Néha még...
karjai keresők...
mindig visszahull...
Mária elaludt.

A pasztorfiu...
tornác felé; a fe...
nyárban. Mária...
dedte:

— Tudod ki va...
Botjára fajtotta...
pasztorfiu nem is...

— Magad vagy...
véred. Magadba...
hogy kisziva bel...
dig téged szeress...
mindig édes hoz...
föld, vagy, hord...
vasznak, te mind...
ra-balra rángatsz...
bernek, hogy...
öket. A föld, a h...

Gunnyal rándu...
— Én volnék...
nem enyém akkor...

— Telhetetlen...
lent nekéd adnák

MÁRIA ÉBREDÉSE

A "Vasárnap" számára írta: Kiss Ida

A PÁSZTORFIU a folyó tarka partján megfújta szípját, mire minden virág lassan táncba kezdett.

Mária a fehérház partranyiló tornácán félálmosan nyújtotta karjait s a folyót nézte, mely fehéren zöld volt, akár egy holdnap igeret. Megnyugodott a fehér ház égig szokkeni akaró tornyai, az egyszínű eget csendes esodavarással leste és nem esinált problémát a mindenek miért-jéből, mert a nyári délutánból napfény folyt szét a lelkén, mint gyógyvíz a gennyes seben.

De a pásztorfiu megfújta szípját, mire izmai nyulón nyújtózkodtak: már a pásztort nézte, mint földből lett embert, mint erős életet, már orozva éledt a vére.

Piros párázat szállt a folyóra. Érezte széles, megtáruult életét magába folyni, ölelni akarón fölvezett a vágya, minden cifra sallangot letépní szeretett volna magáról, hogy testét, fiatal testét ősi zápor mossa nyugodtira.

Tétova ujjai gyürték ruhája szegélyét.

Erosen süttött a nyári nap, Belecsendesedett a délutánba.

Néha még fölriadt félálomban, karjai keresők voltak és csüggedten mindig visszahulltak. Mária elaludt.

A pásztorfiu lassan közeledett a tornác felé: a fehér nőt bámulta a nyárban. Mária fölkönyökölt és kérdezte:

— Tudod ki vagyok én?
Botjára hajtotta fejét s mint egy pásztorfiu nem is tudná, mondta:

— Magad vagy a föld, a husod, a véred. Magadba fogadod az embert, hogy kiszíva belőle az életet, mindig téged szeressen, téged féljen és mindig csak hozzád térjen vissza. A föld vagy, hordozója sok ezer tavasznak, te mindent adhatsz és jobbra-balra rángatsz, behódolsz az embernek, hogy magadnak hódítsd őket. A föld, a hatalom vagy...

Gunnaly rándult a szája:
— Én volnék a hatalom? Miért nem enyém akkor az egész élet?

— Telhetetlen vagy, hisz mindegyik nekem adnak, de tékozló kézzel

pazarolva kincseid, szünetlen új életet kívánsz.
— Ki vagy te, hogy így beszélsz nekem?

A pásztorfiu megemelte süvegét:
— Én a nemzet vagyok és csak úgy örök életű, mint te. Széles, duzzadt életem benned fogyatkozik, dus termékenységed erőmet új életre szíjja: milliókat teremtek belőled és milliókat temetek beléd.

— Teremts hát sok-sok életet.
A pásztorfiu a folyó tarka partján megfújta a szípját, mire a virágok lassu táncba kezdtek.

Várakozón figyelt Mária s hogy pillanatra megrebbentek pillái, egy-egy szerre megszámlálhatatlan élet sürrült messze előtte: pásztorok és frakkos, lakkos urak jártak sima, álmatag minéttel.

Szomjas lelkének ujjongása kacagó tapsokká szélesült:
— Háborút! Háborút!
Lángnyelvek ostromozták a sötétséget.

Milliók hitének Eiffel-tornyából tömegek érejeja harangozott szívébe.

Zászlók alatt embersorok vonultak, szájuk vidám indulóra hasadt és szemükben az elérkezettnek hitt diadal az önkéntes halálba induló élet mámorá fényesedett.

Reverendások is hitelt igazították lépésüket a másokéhoz, sápadt kezük remegés nélkül forgatta Pál apostol leveleit a rómabeliekhez, Színek igéit gyulladt szíjjal hirdették: — mert azt mondom bizonyonnyal, hogy amelyeket most szenvedünk, nem hasonlítandók a diésőséghez, mely nekünk megjelentetik...

Valahol összefordult az út, a kereszt, mire a pásztorok és frakkos urak halomra ölték egymást, senki nem kérdezte miért, senki nem értette miért!

A pásztorfiu tudta: Máriaért; a földért, ki nézte az örült karnevált. Megnyalta vörös ajkait s karjait lázasan nyújtotta a gomolygó ember-tömeg felé.

Megolvadt tűz folyt: vér.
Vágyó testét megtárva itta magába.

Sok vér folyt, már alig győzte. Megduzzadt, fehér teste betelten vonaglott.

De dagadt árama az emberi erőknek tovább hömpölygött felé, mire haraggal ráncolta homlokát:
— Elég már!

Intett a pásztorfiunak, de az most nem ügyelt rá, mert a bomlott football, a háborút figyelte. A frakkos urak nagyon sokan voltak és a pásztorfiu megkötött szívvél leste, hogy győzőn erős faja ez egyetlen harcban.

Sikoltása is hiába való volt, a megáradt vér tengerré bővülten

ölelte.
Már nem tudta beinni, szétfolyt körötte az űrben...

Köponyák gurultak felé loesogva a piros-fekete tengerben és horgonyzón kikötöttek kemény husán.

Akkor megrázta magát s részegen megindult a pásztorfiu, a nemzet felé:

— Elég volt, — mondta vállára téve kezét, — nem bírom már a vért.
A pásztorfiu visszazökkent rá:

— Sokat ittál, de most nincs időm panaszodra figyelni. Nézd, a frakkosok, a degeneráltak, — magyarázta dühösen, — űtik a pásztorokat az örök nemzetet.

— De én fáradt vagyok, pihenni szeretnék.

— Láthatod, most nem lehet megállni. Nézd, rohamra mennek a pásztorok...

Csakhamar sirva nézte Mária, de hirtelen meglátással könnyes szeméből kacagás csurgott és derű folyt szét az éjszakában, míg égő esővát esent a harcölök közé.

Mint kitört vulkan riadt millió torokból:

— Forradalom! Forradalom!
Vörös lobogók lengtek magasan.

Vörös szívek, mint győzedelmi lámpák gyultak pirosra.

Minden kiáltás, mint diadalmi hajrá szökken a pirosító magasságnak.

A pásztorfiu ámulón nézte az eldobált fegyvereket.

Pásztorok és frakkos urak összekeveredve, egységes tömbbe sűrültek, akár a gyerekekkel rendezett kirakó kockák.

A pásztorfiu rosszalólag esóvalta fejet:

— Így kívéssz a nemzet. Világ lesz, de nem lesznek nemzetek.
Azzal újra megfújta a szípját.

A frakkos urak és pásztorok rendre helyet cseréltek.
Mindenki utat nyitott a másiknak.

Mindenki a másik beszédére figyelt, azért szakadt szíve igazságából a maga szava.

Minden gondolat mélysegből indult és tisztaságra hasadt.

Az érzések szordinás dala fehér lobogók alatt erősödött.

Mindenki a más zenéjére hallgott, azért lett tökéletes a maga muzsikája.

Mindenki a forduló nagyhoz, az egyedüli örök igazsághoz fordult és mindenki a másik felé nyújtotta kezét.

Minden művészet beteljesedése tökéletesedett.

Most meglegedetten nézte a tömörült, egységes nemzetet, erős faját: az örök nemzetet.

Máriát szerette.
Nyújtózott véres fürdőjében, hullá-halmaz között.

— Milyen bő lett fehér tested, — mondta neki, — sok életet tudsz majd adni magadból. Szerettek és áldozni fogok neked én, az örök nemzet.

Lehajolt Máriaéhoz, megsimogatta sötét haját.

Mária fölébredt.
Riadtan nézett a levett süveggel térdelő pásztorfiura, ki elvörösödvé, alázatosan hebegte:

— Neétem... a kisasszony... szépen szunyokált...

Vágyak égtek kék szemében, napbarnított kezében reszketett a süveg.

És Mária, a fehér kisasszony, a fehér ház partranyiló tornácán csókra ajándékozta szíjait az alázatos pásztorfiunak, mert azt hitte: ő az örök nemzet.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ.

Mézőgazdasági útmutató: Növénytermelési kérdések	50
Mézőgazdasági útmutató: Állattenyésztési kérdések	50
Mika: Mézőgazdasági kézikönyv	50
Mika: A szőlés takarmányozásának és azok okmányi termelése	50
Molnár: Gyakori kérdések a gyümölcs- és szőlőtermelésről	50
Molnár: A gyümölcs- és szőlőtermelési termelés	50
Monostori: Az agrárkérdések általános gazdasági és a betegségek megelőzése	1.50
Monostori: A sertéstenyésztés	75
Monostori: A juhok tenyésztése	75
Monostori: A lótenyésztés és a légszennyezés	75
Monostori: Állatok betegségei való védelme	50
Németh: Páncsok	1.00
Nyáry: Gazdasági trigonometria	50
Nyáry: A földművelés és kertészet	50
Nyáry: A gazdasági és háztartási gépek szerelése és a betegségek megelőzése	50
Nyáry: A méhészkedés és a méhészeti gépek szerelése és azok iránti érdeklődés	50
Patak: Milyen gyümölcsöket termeszünk a kárpátok között	50
Prezovszky: Dehántermelés és kaszálás	75
Reichenbach: A gabonatermelés fokozása	50
Révész: Az egyszéles állatok gondozása és a betegségek megelőzése	50
Rodnyky: A kárpátok tenyésztése	50
Rodnyky: A kárpátok tenyésztése és a háztartási gépek szerelése	50
Rosler: Kárpátok tenyésztése	50
Rosler: Hogyan védekezünk a szőlő ellen a betegségei ellen	75

Rendeléseket utánvéttel is küldünk.
Küldjön be 10 pontos címet és \$1.00 és mi küldünk Önnek 10 érdekes és hasznos regényt.
Kérje részletes könyv-, lemez-, kotta- és zongora-hangszerek iránti ajánlatot.
KEREKES TESTVÉREK NEW YORK
Amerika legnagyobb magyar könyv- és zeneműkereskedése.

Csalán Péter kámforos golyókat vett a drug szőrében, de visszavitte őket, és azt mondta, nem tud olyan jól célozni, hogy a golyókkal egyen vágja a molyokat.

MÁKVIRÁG MATYI KALANDJAI

Hogy van az, szonyom? Nem látta Mákvirág Matyit?

Nem. De láttam Csalán Péternét, aki borzasztó büszkén sétált az új ruhájában. Nem szeretem ezt az zonyt, pedig a férje igen kedves ember.

Igen? De

Van nekem egy nagynéném, aki ugyanugy viselkedik, mint ez az asszony. Remélem, te nem szoktál henecegni és ezért szeretlek téged. Ha majd jobban megismerkedünk, ki is megyek veled szívesen egy este. De...

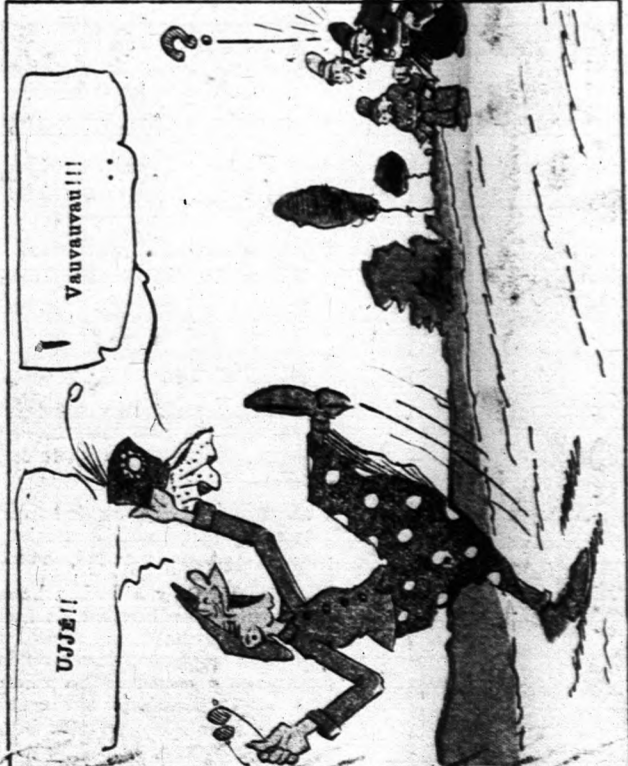
Micsoda gondolat! Azt hiszem, te is henecegsz.

JAJAJJ!!!

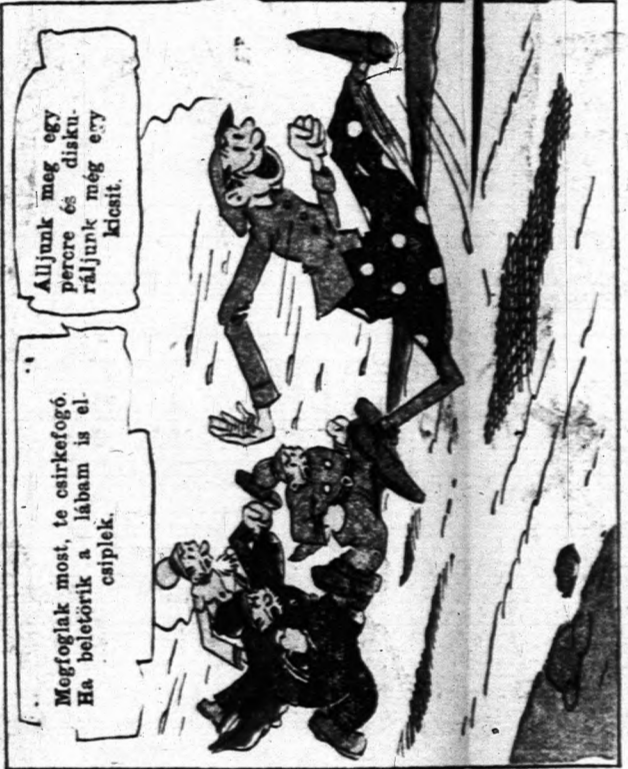
UJJE!!!

Vauvauuu!!!

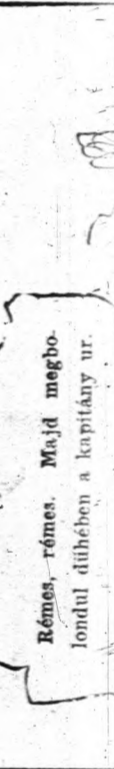
Megfoglak most, te csirkefogó. Ha beletörök a lábam is elcsúszok.

Alljunk meg egy percre és diszkn. ráljunk még egy kicsit.

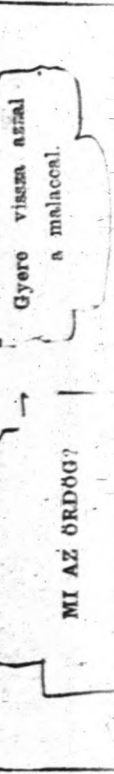
JAJAJAJJ!!!

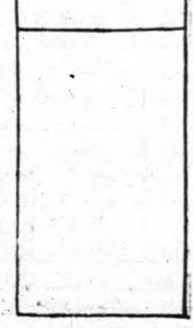
Rémes, rémes. Majd megbontul dühében a kapitány ur.

MI AZ ÖRDÖG?

Gyere vissza azonnal a malaccal!

S. S. 5/5

World Color Printing Co., St. Louis, Mo.

©

KATINKA

A "Vasárnap" számára
írta: Kelemen Andor

KATINKA gyermekpajtásom volt és ott laktak abban a városkában, ahova úgy kerültem, mint kosztosdiák. Gyáros volt Katinka édesapja, gazdag butorgyáros, ott laktak mellettünk és irigyelte az egész utcánk. Tömérdek sok pénzük volt, megvettek mindent Katinkának, amit csak a kirakatokban nézhettünk meg. Egyet azonban nem tudtak megvenni: a jó nevelést és ezt mi együtt állapítottuk meg Katinkával. Katinka mondom nem kapott nevelést, de ez még nem azokból a gyermekkori emlékekből következik, hogy mindenféle köveket átdobált az udvarunkra. Vagy mert odatopogott tarka léckerítésünkhez és kiöltötte nyelvét. A köveket én visszahajítottam és még nagyobb nyelvet öltöttem rá. Katinka ilyenkor kacagott és megdöngötte a léckerítést és ezt gagyogta: Pis-ta!

Nem tudtam miért hív Pistának, azt hittem csufolódik és ezért én megharagudtam szörnyen. Már pedig ha két gyermek egymásra megharagszik, abból okvetlen barátság lesz. Így barátkoztunk össze Katinkával.

Másnap képeket mutogattam neki a kerítésnél és hagytam, hogy könyvemben a Romulus és Rémus nevelő farkasát összezeruzázza. Reggel megdörgáltak érte az iskolában. Délután hát virágokat téptem neki, késő estig, amiért a kosztos néni fenyegetett meg, hogy megmutatja apának a kigyomlált virággyat. Hanem hát megérte nekem mindezt a játék, Katinkával. Most már mást eszeltem ki, egészen eredeti fajtát választottam az udvarlásnak: felmasztam a kerítés tetejére. Attól a kabátom feslett végig és a néni most már mindent megirt a szüleimnek. Ez pedig nem volt tréfa, hazulról komoly levelet kaptam, szakszerű magyarázatokat küldött benne édesapám: hogy mi mindenre jó a fűzfa pálea! Kaptam még szobaáristomot is! Ezt már a nénitől és nem mozdulhattam ki három napig. A harmadik nap végén azonban a büntetés váratlan félbeszakadt, félbeszakította a butorgyáros és az a szép nagy sonka, amit átküldöttek a nénikémnek. A néni aztán elbeszélte, hogy Katinka nagy sírást csapott, utánam sirt és átme gyünk játszani a gyárosékhöz. Délben felöltöztettek ünneplőbe, felöltözött a néni is és átsétáltunk. Rajtam erőt vett valami furcsa érzés, de azért a dolog ropant tetszett és arra voltam kíván-

csi folyton, mi mindent látok a gyároséknál.

Hát először is láttam egy filagoriát, az asztal körül állt benne a gyáros és a gyárosné, Katinkával és nyilván minket vártak.

A gyáros leültetett, aztán kifagatott töviről-hegyire: ki vagyok, hogy hívják, melyik iskolába járok és a végén azt mondta, hogy illedelmes, jó fiú lehetek és örvend, hogy van valaki, akitől végre Katinka is tanulhat egy kis szófogadást és illedelmet.

Piros lettem fülig, mert azt hittem, a gyáros csufolódik, de aztán láttam, hogy borzasztó komolyan beszél és ez kezdett egy kicsit megnyugtanni. Játszottunk szépen estig Katinkával, én pedig rendszeresítettem a látogatást. Tanulni ugyan Katinka tölem nem sokat tanult, inkább én tanultam el tőle mindenfélét, amiből otthon később nagy bajok keletkeztek. Megtanultam, hogy lehet a nagyoknak szépen viselkedni, csak azon esodálkoztam meg, hogy Katinkának nem esik érte semmi bántódása. Vagy hogy olyan apukák is vannak, akiknek csak szólni kell: Vedd meg ezt apuka nekem és rögtön mindent megvásárolnak. Ez aztán szegret ütött a fejembe és sok keserűséget okozott. Addig-addig, amíg egyszer csak hazairtam, hogy vegyenek órát nekem, mert Katinkának is vettek, pedig csak hat éves és nem is első gimnazista.

Apám a levélre hirtelen bejött, rettentő komoly volt az arca és már hánni kezdtem az egész levél históriát.

Apám azonban nem szólt semmit, csak annyit, hogy van elég óráim az iskolában, azokra járjon az eszem, de kivett a nénitől és új helyre adott kosztára, ahol már nem volt alkalman együtt lenni Katinkával. És most már kezdődik csakugyan Katinka története.

Katinka megnőtt, már leány lett a városban, azt rebesgették, hogy a gyáros valami báróhoz akarja hozzáadni. Katinka azonban semmi kedvet nem érez ehhez, lovagol, kocsi-kázik, csupa verőfény az ilyen élet.

Katinka csakugyan jól érezte magát és minden este családi tanácsot hívott össze:

— Mit vesszünk meg?
— A prémet, — mondta a gyárosné — ami Zillernál megteveszt neked.
— A kalapot, — mondta a gyá-

rosné — a kolibri szárnyval, tetszett az is.

— Vegyetek meg! — adta ki a parancsot Katinka, mert már mindenki megszokta, hogy Katinka parancsoljon.

Megvették a prémet, kalapot, a gyárosné maga vásárolta meg, mint eddig hétről-hétre mindent, ami megtetszett Katinkának. Fel is próbálta Katinkának és utána megkérdezte még kényeztetve: Még mit vegyünk meg?

— Majd gondolkozom, felelte Katinka komolykodva és a gondolkodás vége autó lett.

— Vegyetek autót! — parancsolta.

Megvették, ellenkezés nélkül, az autót is. Katinka pedig tovább gondolkodott és egyszer ezt gondolta:

— Te anyám, én már nem tudom mit vegyünk meg, segítsetek nekem valamit kigondolni.

— Segítünk leányom, hogyne segítenénk, azért vagyunk a szüleid, hogy segíthessünk. Már gondoltunk is ki valamit neked, meglásd, érdekes lesz.

— No, erre már, — áhitott Katinka, — kívánsai vagyok.

— Azt gondoltuk — mondta tikkolva a gyárosné, míg ezalatt a gyáros az ablakmelyedésben szemlélődött, — azt gondoltuk, hogy itt van ez a Báró Bélyky. Finom, mágán család! Szívesen látnád, ha valamelyik közelebbi napon vizitálna?

— Jaj, nem, nekem az a vén bagoly nem kell, de azért jó, hogy szóltál, legalább most valami eszembe jutott.

— Megfogyatok venni neked a Koller Karcsit! Értettétek?

— Jézus! — ájldozott a gyárosné, — hogy én ezt megteszem. Miket beszélsz...?

— Ez már leányom illetlenség, — kelt ki szívéből a gyáros is, aki talán most először használt életében keményebb hangot Katinkával.

— Azt mondok én is, miket beszélsz! Csak nem gondold! — a könyvelőmet!

Katinka jószíven kacagott ezen a jeleneten:

— Már pedig az egy fess fiú apám és jó fiú, akibe én szerelmes akarok lenni! Képzelem, hogy megfog lepődni ezen a jó vásáron!

A gyárosné két hétig sirt, ájldozott, a gyáros ágyának esett, amíg Katinka megunta a jelenetézést.

— Ugyan, ne csináljatok komédiát! Ezt én így akarom! Ha nem hozzátok nekem holnapig jde azt az

embert, elmegyek hozzá majd én, magam.

Ez már nem volt játék. Itt már nem segített a sírás, rábeszélés, a gyáros szépen felkelt, bement a gyárba és vállon veregette a munkájába görnyedő Koller könyvelő urat:

— Maga derék ember Koller, régóta figyelem munkáját, rendkívüli szorgalmát s mondhatom, derék ember! Én a munkát nagyra becsülöm, a törekvés előtt széjjeltárom a sorompókat. Valami új, megfelelőbb állást kreálnék magának, ahol a képességeit még jobban kimutathatja. Talán igazgató lesz, mi? jó?

A gyáros még egyszer ráveregetett a Koller vállára, aztán tovább ment, szobája felé. A küszöbnél még visszafordult, mint akinek utólag ötlik az eszébe valami:

Apropos! Este tisztelni fog nálam, igazgató ur! Nem baj az utcai ruha, fő az egyszerűség. Mert mi is egyszerű emberek vagyunk és ott fogjuk vaeserára is.

A gyáros szobájába ment, vártatva kijött és eltávozott. Koller Karcsi becsapta a könyvet, mintha a kettős könyvvezetés lelkét szerette volna szétpréselni, aztán felállt, vette a kalapját, botját és kiment gépies, ruganyos lépésekkel. Az utcán megállt egy pillanatra még, a zsebében volt néhány apró papírpénze. Bement a trafikba és havannát vásárolt vele. Künn egyre rágyújtott, lassan, valami furcsa kéjjel szívta és megpróbálta az egészet újra végig gondolni, elképzelni: Egyenesen feléje közeledett, — vállon veregette, — mennyi nemesség sugárzott szemeiben! Szinte még a hangját is újra hallotta már csendülni, Koller Károly. Aztán összekulcsolta kezét, mintha önmagának szeretne gratulálni, majd újra széjjel tárta és szerette volna a levegőbe kifújni, kiakni ezt a szót füst karikákból: elismerés!

Katinka megvette magának Koller Karcsit és utrakelt az esküvő után. Két hónap múlva haza jöttek. Mert Koller Karcsi továbbra is bejárt a gyárba, parancsolt, igazgatót, dolgozott buzgó nagy szorgalommal, amint új pozíciója megkívánta.

Katinka nem így gondolta valahogy el, de nem szólt semmit, várta, mit hoznak majd a fejlemények.

Fordulat azonban csak további gyáros kezdte. Az pedig, amit megnyugtatta, egyre nagyobb a gyárba, terveket, javaslatokat vezetett már kezdett roszbadulni. A gyáros gesztelődött emiatt.

A gyáros egyelőre állt és szelődött.

— Igazságod nyom, gratuláció választáshoz. Koller fia, valósággyárban, gyarapodni kívánni sem lehet jobb választást.

AN

MENTEZEL...
vátalon...
tájában...
a hivatal...
volt egészen...
nem tartozik...
kodók közé. Ez...
halála is bizony...
összeseküvők gon...

A fiatal fars...
uralkodása alatt...
a művészetek...
e szenvedély...
zatául dobta...
épitőművészek...
gas nagyszerű...
Völgyében.
emelt, a sivat...
munkához ezre...
velő népet, ily...
életfenntartó...
földmívelők kas...
küstést szőtt ell...
zetői egy nyilva...
tautítotték és me...

A palota egy...
egyedül sirdog...
özvegyen mara...
volt talán az...
Egyiptomban...
rette urát, ak...
ben gyengéd...
volt vele szem...
banatában me...
síratta, mikor...
a földvarmeste...
illető mély tisz...
jelentett be...

Neutaker gy...
pillanatra a k...
rult, de aztán...
aracát s megad...
dóttóság bebecs...

Az aprárpa...
közük a gyilk...
rultak Neutake...
ték, hogy az...
3 vegye át a k...

Fordulat azonban nem következett, csak további munka, szorongalom, a gyáros kezdte a vejét megfigyelni. Az pedig, amit látott, határozottan megnyugtatta. Koller Karesi pedig egyre nagyobb kedvvel feküdt bele a gyárba, terveit voltak, sikerült újításokat vezetett be, a gyáros most már kezdett rossz érzéseitől is szabadulni. A gyárosné is lassan kiengesztelődött ennyi buzgóság látására.

A gyáros egyszer aztán Katinka elé állt és szeliden megeirógatta:

— Igazságod volt, belátom, leányom, gratulálók ehhez a szerencsés választáshoz. Koller szorgalmas, derék fiú, valóságos jobb kezem a gyárban, gyarapszunk, gazdagodunk, kívánni sem lehetett volna számodra jobb választást.

— Tévedsz apa és ne gratulálj — sóhajtott Katinka keserűen, — rossz választás volt, unom én ezt az embert. Unom az örökös rubrikáival, unom és félek tőle, mert már rajtam is kezd elhatalmasodni. Rémitő milyen egészséges életet él és nincsenek vágyai, szenvedélyei, én ezt mellette tovább nem bírom ki. Borzasztó még gondolatnak is, hogy így egyszerre, együtt vénüljünk meg. Brrr! rossz játék volt ez apa! Bocss meg most még az egyszer és találj ki valamit, vigasztalj meg.

A gyáros elkomorodott. — Előre kellett volna, leányom, gondolkodni, Koller szorgalmas, derék ember, erkölcsös, példás életet él, bármennyire szeretlek is, most az egyszer nem tudlak semmivel vigasztalni. Ezen nem lehet segíteni,

törődj hát szépen b... Kollert én úgy megszerettem és bajosan tudnám a gyárban nélkülözni. Nyugodj meg, kis leányom szépen, így van ez jól és én nem tudok most egyebet, jobbat kigondolni.

— Hát kigondolok majd én — mondta Katinka — este majd a szemébe vágom: nem kell, nem szeretem! Nem kell. Megvettem csak! Ezt el nem viseli, ha van szikra férfi önérzete.

— Amint akard kis leányom — billentett a gyáros és nyugodtan magára hagyta, mert korántsem látta a dolgokat tragikusan.

Katinka feldúlt arccal járt sorra minden szobát, szikrázott, forrt

benne az elkeseredés, harag, észre sem vette, hogy bealkonyodott és erre a gondolatra hirtelen remegés futott végig testén. Valami bizonytalan érzés, talán félelem, amilyen rossz sejtelmekkel szokott jelentkezni.

Kiment a tornácra, az urára ott várakozott. Jött, irattáskájával, derűs, szelíd arccal, Katinkát messziről észrevette és előre integetett. Valamit mondani akar! — kérdezte bátorító hangon, mikor a tornácra ért, Katinkától és gyöngén átölelte, megeszókolta.

Igen, mondani akarok — mondta rekedten Katinka — és elfogta a sírás, érezte, hogy nem tud semmit sem megmondani.

A NILUS VIZE BOSZUT ÁLL

A "Vasárnap" számára
írta: Zoltán Vilmos

MENTEZUFISZ, a fáraó ravatalon feküdt szaiszi palotájában. Körülötte tombolt a hivatalos gyász, mely nem volt egészen őszinte, mert Mentezufisz nem tartozott a népszerű uralkodók közé. Ezt már maga a fáraó halála is bizonyítja, mely orgyilkos összeesküvők gonosz munkája volt.

A fiatal fáraó ugyanis egy évi uralkodása alatt korlátlanul hódolt a művészetek iránti szeretetének és a szenvedélyes lett érzégek áldozatául dobta népe jólétét. Híres építőművészekkel elkészítette a magas nagyszerű síremlékét a Királyok völgyében. Szaiszban palotákat emelt, a sivatagban pramisokat s e munkához ezrével hajtotta a földmivelő népet, ilykép elvonva azt az életfenntartó mezei munkáitól. A földmivelők kasztja emiatt összeesküvést szőtt ellene, az agrárpárt vezetői egy nyilvános alkalommal rajtaütöttek és megölték.

A palota egy ragyogó termében egyedül sirdogált Neutaker, a fáraó özvegyen maradt fiatal felesége. Ő volt talán az egyedüli az egész Egyiptomban, aki rajongással szerette urát, aki viszont, egész életében gyengéd figyelem és hódolat volt vele szemben. Most magányos bánatában mérhetetlen veszteségét siratta, mikor az ajtóban megjelent a fődvármester és a királynét megillető mély tisztelettel küldöttséget jelentett be.

Neutaker gyönyörű arcára egy pillanatra a kedvetlenség felhője borult, de aztán megtörölte könnyes arcát s azzal az engedélyt a küldöttség beocsátására.

Az aprárpárt küldöttel jöttek, köztük a gyilkosok. Alázattal leborultak Neutaker előtt és arra kérték, hogy az elhunyt fáraó helyett ő vegye át a királyi hatalmat.

A királyné meglepetten tekintett fel az Egyiptomban egészen szokatlan ajánlatra. Mosolygó arccal, de szívében hideg gyűlölettel ura gyilkosai iránt egy pillanatig habozott. Aztán háromnapig gondolkodási időt kérve elbocsátotta a küldöttséget.

A küldöttség távozása után nyomban hívatta a főpapot.

— Kunebi, hívem — szólt hozzá, — azonnal menj Buxoba, Bubasztisz istenasszony szentélyébe és kérdezd meg az istenasszony szellemétől, hogy mitévő legyek!

Aztán elmondotta a főpapnak a küldöttség megjelenésének előjátékát.

A főpap harmadnap visszaérkezett és azonnal jelentkezett a királynénál, aki már türelmetlenül várta.

— Urnóm! — szólt térdre borulva — az istennő azt üzeni, az istennek akarata ez. Fogadd el az uralkodást, de boszuld meg férjed halálát!

Mikor dőlben a küldöttség megjelent Neutaker előtt a válaszárt, ez valamennyiük kijórási örömeire igenlő választ adott.

Időközben eltemették Mentezufisz bebalzsamozott holttestét. A királyi testet éjnek idején szállították el a Királyok Völgyébe és itt tíz rab-szolga helyezte el a szarkofágba, kiket miután a sirkamrát lezárták, a királyné hallgatásra borzalmas esküt tett hivei nyomban megölték. Ma sem tudja senki, hogy hol van Mentezufisz nyugvóhelye.

Neutaker átvette az uralmat s csakhamar bálványává lett népének. Egyik legelső dolga volt, hogy elhívatta Amenofisz, urának híres építőmesterét s ezzel elkészítette egy földalatti ragyogó terem tervezetét.

Ebben a teremben akarta megtartani az agrárokkal a "kiengesztelés" ünnepét, a terem el is készült a lótuszdiszes, porfiroszlopaival, márványdíszével és egyik csodája lett Szaisznak, melyet bálmulva szemlélték az országnagyok. Amiről azonban ezek nem tudtak, az az volt, hogy Amenofisz a királynő parancsára a természet földalatti csatorna útján összekötötte a Nilussal.

Hathor hava hetedik napjára volt kitűzve az ünnepi lakoma, melyre hivatalos volt az egész agrárpárt, élén Mentezufisz gyilkosaival, a fehér és kék lótuszvirággal, nelombiummal és nufárral feldíszített ragyogó teremben, melynek kandeláberiben biborvörös és zöld görögtüzek égtek, drága ételek alatt görnyedtek a nehéz cédrusfaasztalok, kristály kanecskékben csillogott a remek anthoszai, koptoszi és szelenithiai bor, agyagkorsókban habzott a királyi sörfőzőkben készült nehéz sör, a vendégek közt szolgahad nyüzsgött, királyokat megillető tisztelettel szolgálva ki az agrárpárt nélkülözéshöz szokott embereit. Egy emelvényen hárfások és énekesek álltak, jókedvű dalokkal élesztve a lakomázók jókedvét.

Az ünnepen Neutaker is jelen volt, de nem a teremben, hanem az erre tekintő ragyogó páholyból nézte a mulatozást, kezét a porfirmellvédén tartva, mosolygó arccal, de gyűlölettel izzó keserűséggel nyugtatta a tekintetét ura egyre hangosabbaká váló gyilkosain. Tekintetében néha, mintha egy-egy fenyegető villám villant volna meg, de aztán hamarosan összeszedte magát és tovább mo-

solygott. A királynő mögött a páholy szintén nyitott másik oldalán valami sajtóságos tüzfény látszott és tömjénillatos füstfelhők szálltak a levegőben. Egy aknaszerű szoba nyitott a mélybe, mely félig tele volt izzó parázsokkal.

Mikor a jókedv már elérte tetőpontját, az agrárpárt vezére — a gyilkosok közül a főcinkos — felállt és a királynőre köszöntötte koptoszi borral telt kristály poharát. Neutaker a vendégek örömrivalgása közt mosolyogva intett aztán megnyomott egy a mellvédől kiálló éregombot.

Ebben a pillanatban a terem négy sarkában a falon megnyitott egy-egy hatalmas nyílás, az ajtók önmaguktól becsapódtak s a nyílásokból embernyi vastag sugarakban zuhogni kezdett a víz.

Egy pillanatra halálos csend támadt, aztán felhangzott a rémület kiáltása. A víz rohamosan nőtt s már-már az asztalokat döntögette. Felszínén fuldokló emberek marcanagolták egymást halálos rémületükben, hiába kereste menedéket, vagy támaszt, ahol lábukat megvetették. Egyre többen némultak el, egyre több hulla bukdácsolt a víz színén, míg végre elesedesedett minden és csak a zuhanó víz morajlása hallatszott.

Neutaker messze kihajolt a mellvédén át és gyönyörű szemmel szemlélte ura gyilkosainak halálos vergődését.

Mikor az utolsó halálhörgés is elfulladt, a boszuját kielégített királynő átvonult a páholy másik oldalára és az örüllettől elvakultan, annak mellvédjén át belévetette magát az illatos izzó tűzbe.

Tudta, hogy a gyilkosok hozzátartozói nem hagyják megboszulatlanul rokonai halálát s megakarta fosztani őket annak a lehetőségétől, hogy királyi gyilkoljanak.

MEGMENTETT GYÖNYÖR

A "Vasárnap" számára

írta: Erdődy Mihály

— És ez a nyakkendő?

— Csodás.

Valóban a nyakkendő a maga kissé extrém színfoltjával elragadó volt. Pongrácz jóízű ösztönös találékonysággal teremtett összhangot egész öltözködésében. Egyéni volt, bizar, minden tulajdonságában letompított és kellemes.

Rámnézett.

— Nos?

Siettem megnyugtattam.

— Tetszeni fogsz... Miss Daisy ma végérvényesen belédszeret.

Friss, üde arcát bizakodó mosoly huzta szét. A szeme fénylett.

— Igen, — mondta megdagadt ajkával, — vagy most, vagy soha?

A képzelt gyönyör átfűtötte minden idegszálat. Ebben a pillanatban igazán gyönyörű volt. A várakozás ideges izgalmát felfokozta benne a férfit. A sóvárgás szinte elektrizálta. Izmos válla megfeszült. Hangját átzengette a vágy.

— Ez az utolsó alkalom... Miss Daisy még ma éjjel utazik... Tíz órákor vár az Opera előtt.

Es hirtelen az aggodás árnyéka bontotta meg az ajkák széles vonalát. A tekintet elborult.

— De ha nem jön el?

Hozzám menekült a pillantása.

Intettem:

— Ott lesz... —

Fellelegzett:

— Igen. Miss Daisy szeret... és megígérte, hogy ma az anyém lesz... Azt a két órát a vonatindulásig velem tölti... Megajándékozzuk egymással egymást. A gyönyört kapom... a gyönyört viszi... És soha többé... —

A mámor átragyogta a szemét:

— Soha többé... —

Miss Daisy-t én mutattam be Pongrácnak egy hangversenyen. Az angol-táncosnő a maga igéző szépségével egyszerre lángra lobbantotta a Pongrácz szívet. Az ábrándos szemű girl ösztönös megadással fogadta a hódolatot. Tetszett neki az az idegenszerűség, az a fajtól annyira elütő sajátos férfiasság, ami Pongrácz lényéből feléje áradt. Az ellentéték érzéki vonzásában, a leg-

hevesebb szédület sodorta őket össze és a szerelem, ami ebből kivirágzott, szebb, ragyogóbb, diadalmasabb volt minden szerelemnél. Az a három hét, ami ismerkedésük óta eltelt, tele volt színnel, édes, kábult muzsikával, tavaszi fényvel. A két száj egymásra tapadt, más nem történt, de ez elég volt, mint minden... — Miss Daisy szeret.

Felujjongott:

— Szeret.

Es gyors mozdulattal a mellényéhez kapott. Zsebőráját kereste. Nem találta. Boszankodott:

— Hogy épen most... —

— Talán a másik mellényedben.

— Azt a szabó vitte el ma délután. Lehet, hogy benne felejtettem. Amilyen szórakozott vagyok... —

Türkön ült.

Elővettem a magam zsebőráját.

— Kilenc.

Rázza a fejét.

— Lehetetlen.

— Kilenc mult hét perccel... Kiváncod a másodperceket is?

Megnyugodott:

— Akkor még van időm.

Végigdől a bőrfotelben. Ezüst cigarettaiárcáját szétnyitotta.

— Parancsolj!

— Köszönöm.

Rágyujtott. Fújta a füstöt. Boldog volt. Forró mámoros szavak izmoltak a száján. A mondatok ritmusában a szíve lüktetett. Egő jelzők perzseltek a torkát. Az egész ember kigyult, mint egy máglya. Gyönyörkölt benne.

Felugrott:

— Megyek.

— Ráérsz, — mondtam végtelen nyugalommal, innen az Opera csak öt pernyi séta. Maradj még... —

Visszaült. Feszengett a helyén. Már a harmadik cigarettát szivta.

Eldobta. A negyedikre gyujtott. A várakozás izgalmát átremegett minden mozdulatán. Hemlokáról a ve-

rejték gyöngyözött. A türelmetlenség majd szétvetette.

Nem bírta tovább.

— Megyek.

Alig tudtam visszatartani.

Ejjelután félely lehetett, amikor Pongrácz csapzott hajjal, sápadtan benyitott. Kérdőn emeltem rá tekintetemet.

— Mi történt?

A fotelbe roskadt. Két karja lehult.

— Semmi, — libegte, — semmi... Gyűrött arcra felém fordult.

— Még csak el se bucsuzhattam tőle... Mindennek vége... örökre... —

A keserűség már a torkát fojtogatta.

— Örökre... örökre... —

Hozzámentem. Kezemet a vállára tettem. Csöndesen mondtam:

— En... akartam... így... —

Felemelte a fejét:

— Te!

Es szeme a gyűlölet mérgét fröcsentette rám. Az íróasztalra mutatott, ahol Pongrácz zsebőrája keletyeggett.

— Nem a szabó vitte el. És a magamét egy órával visszaigazítottam... —

A pere olyan átfűtött volt, hogy Pongrácz azonnal megértett mindent.

— Azt akartad, hogy lekéssek?

Eppen csak hogy intettem.

— Igen... —

Pongrácz felugrott. Keze ökölbe szorult. Tekintetét belémvágta. De aztán fáradtan, csüggedten visszahanyatlott.

— Hát látod, — mondtam jóakarattal, — most aztán van egy álmód, amihez mindig menekülhetsz... egy álmód, aminek fényét a beteljesülés nem oltotta ki... egy álmód, ami átragyogja az életedet... Miss Daisy örökre a tied, mert nem letél az övé... Megmentettem a gyönyört, amit szétmorzsolnál volna... —

Es a kezét kerestem, hogy a háláját egy baráti szorítással átvegyem. De Pongrácz meg se mozdult. Melléből sóhaj tört föl. Hangja elesuklott. Rázza a sírás.

Vigasztaltam:

— Látod... hát sirtál volna, mondd... sirtál volna ilyen forró, egész lelkét átfűtő, édes könnyeket... ha Miss Daisy a tied lett volna?

HAR

A RÖVID...
vatja a...
dés. for...
vé avat...
mi az u...

korában éppen...
merte a napvilá...
a felnőtt asszony...
annyira hozzátar...
szen hosszú ruh...
volt a szoknya...
nézni és abból...
tosan meg lehet...
korát állapítani...
korig még a téré

kált a matróz ruh...
alól, ettől kezd...
leeresztettek egy...
bakfisok önérzete...
ban emelhetett, h...
gasszárú cipőt...
semmi sem látsz...
nyájukból, és mir...
tizennyolcadik...
ha korábban kö...
az eljegyzés, ak...
innepélyes alkalm...
konty alakjában...
fejre és az első...
ruha széle találk...
del. Ettől kezd...
eltűnt a kíváncsi...
és csak nagyon...
tések vitték ug...
hogy járás közt...
hasson harisnyá...
A szoknya al...
meghuzódó har...
sze nem csiná

IG

A

HARISNYÁKRÓL

ARÖVID szoknya divatja a női öltözködés fontos területévé avatta a lábat, a mi az uszályos ruha korában éppen csak hegyét merte a napvilágra dugni. Sőt a felnőtt asszony fogalmához annyira hozzátartott az egészen hosszú ruha, hogy elég volt a szoknya hosszát megmérni és abból egészen pontosan meg lehetett egy leány korát állapítani. Tíz éves korig még a térd is kikandi-

nagy parádét. A kelengyének fontos kiegészítő része volt az oda tartozó öt-hat tucat harisnya, aminek elkészítése annyi munkával járt, hogy már akkor hozzá kellett kezdeni kötésükhöz, mikor a lendő menyasszony még egészen apró leány volt. A nagymamáknak volt ez kedves feladatuk, nem is kíméltek semmi fáradságot és a harisnyák végére olyan gyönyörű, széles csipkéket kötöttek, hogy aki most ilyent talál fehérneműs szekrényébe rejtve, boldogan szedi elő, levágja, vitrinbe teszi, mert ilyen művészi kézimunkának ott a helye. A mindennapi használatra szánt fekete meg barna harisnyáknál persze ilyesmi nem fordult elő, ott inkább tartósságra, mint szépségre törekedtek, és az ifjuság, akiknek ezeken a harisnyákon kellett magukat a kötés művészetében tökéletesíteni, már azért is lehetőleg vastag pamutból fogtak elkészítésükhöz, hogy minél kevesebb kerület lekötése után érje el a harisnya a kívánt hosszúságot.

A szövőgép feltalálása ugyan fölöslegessé tette a kézzel való kötetést, ami a világ legbabrabb munkája, de azért

viseletté vált. Eleinte persze csak a színes estélyi ruhákat egészített ki éppen olyan színű selyem harisnya, de amint a ruhák rövidültek, már délutáni ruhákhoz is hozzátartozott a kivágott antilop cipő és áttört selyemharisnya, sőt már a délelőtt bevásárolni indulók is így öltöznek, mert ez nemcsak kellemes, hanem szép viselet is, a lábnak egészen más benne a formája, mint a puritán cérnaharisnyában. Éppen ezért hiába nyulnak a szoknyák a föld felé, csak a takarékos és egyben minden földi hiúságtól mentes asszonyok fognak a stoppolt harisnyához visszatérni. Közép-Európában persze más a helyzet, itt a rossz viszonyok és a drágaság ismét rászoktatta az asszonyokat mindazoknak az erényeknek gyakorlására, a miket a technika fejlődése egyszer már szerencsésen fölöslegessé tett, de reméljük, hogy itt is hamarosan megváltozik a helyzet és csak mint rossz álmra emlékszünk majd vissza az agyonstoppolt harisnyák korszakára.

kált a matróz ruha szoknyája alól, ettől kezdve évenként leeresztettek egy hajtsást, a bakfisok önértékét már nagyban emelhette, hogy ha magasszáru cipőt vesznek fel, semmi sem látszik ki a harisnyájukból, és mire betöltötték tizennyolcadik évüket, vagy ha korábban következett be az eljegyzés, akkor erre az ünnepélyes alkalomra a copf konty alakjában fölkerült a fejre és az első nagyleányos ruha széle találkozott a földdel. Ettől kezdve a harisnya eltűnt a kíváncsiak szeme elől és csak nagyon kacér teremtések vitték úgy uszályukat, hogy járás közben kivillan-hasson harisnyájuk.

A szoknya alatt szerényen meghúzódó harisnyával persze nem csináltak valami

konzervatív lelkek még soká nem akartak készen vett harisnyáról hallani és a legrosszszabatt várták attól a világtól, amelyben az asszonyok nem saját kezemunkájukat húzzák a lábukra. De hiába emlegették a régi jó időket, becsmérelték a bűnös jelent, az asszonyok nemcsak készen vett, hanem egyre vékonyabb harisnyát is viseltek.

A háboru előtt azután a

szabónők merészen felhasították a szoknyákat és így a harisnya hirtelen a napfényre került. És miután kilátszott, nem maradtott a női öltözködés szerény Hamupipőkéje, hanem a női ruhák luxusa, színes, selymes pompája kiterjedt a harisnyára is. A selyem harisnya, amit Erzsébet angol királyné korában még csak fejedelmek viseltek és azután is csak dúsgazdag és nagy fényűzésben élő arisztokraták, egyszerre általános

IGAZI IRODALMI SZENZÁCIÓ

LESZ

A SZABADSÁG 1925-İK ESZTENDŐRE SZÓLÓ

NAPTÁRA

SZIESZTA

Irta: Balla Ignác

Mint lecsukott nagy szempillák, zöld szalagáterek
A nap tűzes fényét megtörik, szétaprózzák
S bearanyozzák itt, szobámban, a hős levegőt,
Míg kint a réten előmlik a rekkendő meleg.
A kertben, mint vörzö szívek, (oh, forró délelőtt!)
Amelyek éltek s égtek még csak néhány perc előtt:
Most halkán hullnak s halnak e a rózsalevelek
S nagy piros rózsák.

Tikkasztó csönd ül kint. És renyhe csönd ül idebent,
Csak egy aranylégű döngicsél dühös-fáradtan,
Mint a repedt sípu hang vén korhadó orgonán,
Mély, vontatott döngés, oh, vajjon mit is jelent?
Vágy ez? Avagy harag, hogy nincs napfény e nagy szobában
S itt kell vergődnie, zümmögve, meddón, ostobán,
Megátkozva füledt rabságát és e hős jelent,
A zárt ablakon?

Oh, boldogságos csönd és boldogságos nyugalom,
Ahol tülekvés, harc, zaj, és esemény nincsen
S ahol csupán egy-egy aranylégű hogyha szárnyra kap!
... Most egy betévedt napsugár táncba kezd a falon,
S im folragyog, halványan, mint felhőkön a nap,
A sárga szalmás, női nagy, kerek, kerti-kalap,
Mely ott lóg az ablakfélfán, kék selyem szalagon,
A rézkilincsen...

Oh, boldogságos csönd és boldogságos nyugalom!

BALLA IGNAC kiváló költő, műfordító és újságíró. Magyarpécskán, 1883-ban született. Először tengerész volt, majd Olaszországban töltött el hosszabb időt. Az olasz-magyar barátság egyik legerőteljesebb harcosa. Mussolini anyyira megbecsülte, hogy legutóbb az olasz LOVAG címet adományozta neki. Ilyen nagy kitüntetés még magyar írótnem ért.